

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ВІДДІЛ**

**РЕАЛІЗАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ОСВІТНІХ
ПРОГРАМАХ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ:
ВІД КОНЦЕПЦІЇ ДО ПРАКТИКИ**

**ТЕЗИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
УНІВЕРСИТЕТУ**

(26–27 листопада 2025 року)

Харків 2025

Редакційна колегія:

Соломніков І. В. (відп. редактор), Індик Н. В.,

Семенцова О. В., Дудін О. А.,

Куценко М. Ю., Змій С. О., Рукавішников П. В., Харламова О. М.

4. Green Communication in English. Вивчення медійних текстів, слоганів, рекламних кампаній про екологічні ініціативи. Практика публічних виступів і створення власних екопроектів англійською. Використання цифрових інструментів (Padlet, Canva) для підготовки англомовних постерів.

Такі модулі легко інтегрувати як вибіркові курси або тематичні блоки в межах звичайної програми з англійської мови для здобувачів немовних спеціальностей.

Унаслідок реалізації запропонованих підходів здобувачі оволодівають системним мисленням, розвивають критичне ставлення до глобальних викликів, формують готовність брати участь у розв'язанні проблем сучасності. Університет, зокрема, утверджується як осередок інновацій, соціальної відповідальності та культурного розвитку громади.

Отже, інтеграція принципів сталого розвитку у вищу освіту є необхідною умовою модернізації освітніх програм, що дає змогу підготувати фахівців нового типу, здатних мислити стратегічно, діяти відповідально і сприяти досягненню Цілей сталого розвитку на глобальному та локальному рівнях.

*Канд. філос. наук, доцент, завідувач
кафедри філософії та соціології
І. В. Толстов*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ: ДОСВІД КАФЕДРИ ФІЛОСОФІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

Сучасне людство перебуває у стані глибоких цивілізаційних трансформацій, які супроводжуювані серйозними викликами для майбутнього: війни, глобальне зростання населення, виснаження природних ресурсів, кліматичні зміни, посилення соціальної нерівності тощо. Відповіддю світової спільноти на ці виклики стало формування 17 Цілей сталого розвитку (ЦСР),

ухвалених Організацією Об'єднаних Націй у 2015 році [1]. Вони визначають стратегічний орієнтир для всіх країн світу на період до 2030 року, забезпечуючи узгодженість між економічним зростанням, соціальною справедливістю та збереженням довкілля. Цілей сталого розвитку не можна досягти без трансформації освіти. Саме освіта визначає, які знання, цінності та навички отримує молоде покоління, як вони зможуть сприяти побудові стабільного та екологічно збалансованого суспільства.

В освітньому процесі Українського державного університету залізничного транспорту питання сталого розвитку інтегрують у різні навчальні дисципліни, зокрема в курси кафедри філософії та соціології. Наприклад, у силабусах дисциплін «Соціологія», «Психологія і соціологія», «Філософські проблеми сучасності» передбачені теми, присвячені аналізу глобальних проблем сучасного суспільства. Здобувачі ознайомлюються з такими явищами, як глобалізація, що розглядають як процес інтеграції економічних, політичних і культурних сфер у світовому масштабі. Вона супроводжується зростанням взаємозалежності, пришвидшенням обміну інформацією, капіталами та міграційними потоками, а також стиранням меж між локальними та глобальними подіями. Це дає змогу молоді усвідомити, що сучасні соціальні проблеми виходять за межі національних кордонів і потребують глобальної координації зусиль [2].

Особливу увагу приділяють аналізу трьох основних блоків глобальних проблем людства: геополітичному, екологічному, соціально-економічному. У процесі навчання зазначають, що всі ці проблеми мають універсальний характер і становлять загрозу для існування цивілізації. Їх розв'язання можливе лише завдяки спільним діям міжнародної спільноти [2]. Саме тому здобувачі ознайомлюються з діяльністю глобальних інституцій, таких як ООН, Римський клуб та ін., які розробляють стратегії та практичні заходи для забезпечення сталого розвитку.

Важливо, що викладання дисциплін кафедри не обмежено передаванням знань, а спрямоване на виховання цінностей солідарності, екологічної

відповідальності, поваги до прав людини та гендерної рівності. Зокрема, у рамках тематики ЦСР наголошено на значенні розширення прав і можливостей жінок, подолання дискримінації та розвитку інклюзивних суспільств. Такі акценти сприяють формуванню у здобувачів соціальної відповідальності, готовності брати участь у вирішенні суспільних проблем на локальному та глобальному рівнях.

Отже, інтеграція Цілей сталого розвитку в навчальний процес кафедри філософії та соціології демонструє ефективність поєднання теоретичних знань і виховних практик. Викладання дисциплін кафедри сприяє усвідомленню здобувачами складності сучасних глобальних процесів і їхньої особистої відповідальності за майбутнє людства. Це дає змогу не лише підготувати фахівців для професійної діяльності, а також виховати громадян, здатних мислити глобально та діяти локально. У перспективі саме такий підхід формує основу для досягнення узгодженості між економічними, соціальними та екологічними вимірами сталого розвитку для побудови справедливого глобального суспільства.

1. 17 Цілей сталого розвитку. URL: <https://globalcompact.org.ua/tsili-stijkogo-rozvytku/> (дата звернення: 15.09.2025).

2. Толстов І. В., Даніл'ян В. О. Соціологія : навч. посіб. Харків : УкрДУЗТ, 2018. 287 с.

*Д-р філос. наук, професор кафедри
філософії та соціології І. Д. Загрійчук
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

ПРОБЛЕМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В КУРСІ «ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ»

Ідея мирного та збалансованого розвитку людської цивілізації хвилювала давно видатних мислителів минулого. Уже, наприклад, І. Кант у своїй праці «До вічного миру» міркував про умови мирного соціального розвитку держав і суспільств, що будують своє існування на засадах права. Але політичною практикою ця ідея стала лише з моменту її оформлення на конференції ООН із довкілля та розвитку в Ріо-де-Жанейро, яка була сформульована в концепції